

## ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนปาล์มน้ำมัน ตามมาตรฐานการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง

Factors Affecting the Success of Community Enterprise Management according to  
The Standard of Roundtable on Sustainable Palm Oil (RSPO), Sikao District, Trang Province

สินีนาง จันงค์<sup>1</sup> พัทธราวดี ศรีบุญเรือง<sup>1</sup> และชลาธร จูเจริญ<sup>1</sup>  
Sineenat Jumnon<sup>1</sup>, Patcharavadee Sriboonruang<sup>1</sup> and Chalathon Choocharoen<sup>1</sup>

### บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล 2) ปัจจัยพื้นฐานด้านเศรษฐกิจ 3) ข้อมูลเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชน 4) ปัจจัยด้านการสนับสนุน 5) ความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชน และ 6) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ปัจจัยพื้นฐานด้านเศรษฐกิจ ข้อมูลเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชน ปัจจัยด้านการสนับสนุนต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนปาล์มน้ำมันตามมาตรฐานการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา จำนวน 103 คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์ในการเก็บข้อมูล สถิติที่วิเคราะห์ คือ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด และค่าโคสแควร์ ผลการศึกษา พบว่า สมาชิกของวิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุ 58.04 ปี จบการศึกษาในระดับประถมศึกษา มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 4 คน มีประสบการณ์ทำสวนปาล์มน้ำมันเฉลี่ย 20.53 ปี มีพื้นที่ปลูกปาล์มเฉลี่ย 32.14 ไร่ แรงงานที่ใช้ในการทำสวนปาล์มน้ำมัน 5-8 คน มีรายได้จากการทำสวนปาล์มน้ำมัน 384,689.32 บาท/ปี และรายจ่ายจากการทำสวนปาล์มน้ำมันเฉลี่ย 111,310.68 บาท/ปี มีระยะเวลาในการเป็นสมาชิกกลุ่ม 5 ปี มีการรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับมาตรฐานการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนจากเจ้าหน้าที่โรงงานสกัดปาล์มน้ำมัน หนังสือตำราเกี่ยวกับการปลูกปาล์มน้ำมัน และการฝึกอบรม การสนับสนุนจากวิสาหกิจชุมชน (ค่าเฉลี่ย 2.75) การสนับสนุนจากหน่วยงานของภาครัฐ (ค่าเฉลี่ย 2.58) และการสนับสนุนจากหน่วยงานภาคเอกชน (ค่าเฉลี่ย 2.74) ความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.74) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านวิถีปฏิบัติรักษาปาล์มน้ำมันที่ดีค่าเฉลี่ยสูงสุด (ค่าเฉลี่ย 2.81) จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า เพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำสวนปาล์มน้ำมัน จำนวนแรงงาน รายจ่ายจากการทำสวนปาล์มน้ำมัน การมีส่วนร่วมของสมาชิก การรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากสื่อบุคคล สื่อมวลชน และสื่อกิจกรรม และการได้รับการสนับสนุนมีความสัมพันธ์ต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนปาล์มน้ำมันตามมาตรฐานการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

**คำสำคัญ:** ปัจจัย ความสำเร็จ วิสาหกิจชุมชน การผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน อำเภอสิเกา

### Abstract

The objectives of this research were to study various factors and features (personal factors, economic factors, community information and supporting factors) that were relevant to the success of the sustainable palm oil community enterprise in Sikao district, Trang province, with reference to the standards of the Roundtable on Sustainable Palm Oil (RSPO), and 2) to examine the relationship between those factors. Data were collected by interview with 103 farmers. Statistical analyses performed were frequency, percentage, mean, standard deviation, maximum, minimum and chi-square. The results revealed that most of the farmers were male and had an average age of 58.04 years. Most had completed school at the elementary level and had 4 people in their family. The average length of experience in palm oil production was 20.53 years. The average area of palm oil cultivation was 32.14 rai. In general, between five and eight people worked on a plot. The average income from palm oil production was 384,689.32 baht/year. The average expense associated with palm oil production was 111,310.68 baht/year, and farmers had been members of a palm oil planting group for about 5 years. The farmers received palm oil information from factory staff, books, and training programs. The farmers rated their support from community enterprises at a mean of 2.75, from the government sector at a mean level of 2.58, and from the private sector at a mean level of 2.74. The overall opinion of the farmers toward the success of the community enterprise was at a high level

<sup>1</sup> ภาควิชาส่งเสริมและนิเทศศาสตร์เกษตร คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จตุจักร กรุงเทพฯ 10900

<sup>1</sup> Department of Agricultural Extension and Communication, Faculty of Agriculture, Kasetsart University, Chatuchak, Bangkok 10900

\*Corresponding author, Email: fagrpsd@ku.ac.th

(mean 2.74), and the farmers rated the community use of appropriate and best practices at the highest mean level of 2.81. The hypothesis testing found that gender, educational level, experience of cultivating palm oil trees, number of laborers, expenses to do with palm oil production, participation in community enterprises, information exposure to palm oil business through the medium of personal media (factory staff), mass media (books) and activity media (training programs) were the relevant supporting factors that related to the success of the community enterprise and its management according to the standards laid down in the Roundtable on Sustainable Palm Oil (RSPO) at the 0.05 level of significance.

**Keywords:** factors, success, community enterprise, Roundtable on Sustainable Palm Oil (RSPO), Sikao district

## คำนำ

ภายใต้บริบทของแผนการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจของประเทศไทย การกำหนดยุทธศาสตร์ของประเทศเพื่อให้เป็นแนวทางให้ประเทศพัฒนาอย่างยั่งยืนจึงเป็นสิ่งที่สำคัญ มีการกำหนดยุทธศาสตร์ให้มีความสามารถในการแข่งขันที่สูงขึ้น สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจโลก จึงหาทางที่จะสร้างรายได้เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก โดยมีหลักคิดที่จะทำให้ทรัพยากรที่มีอยู่เป็นทุนในการสร้างรายได้ให้กับประชาชนและประเทศชาติ ทั้งนี้ต้องหาทางเปลี่ยนมุมมองของคนในชุมชนให้เห็นว่าสิ่งที่ตนเองมีอยู่นั้น คือ ทรัพยากรที่มีราคา สามารถเพิ่มรายได้ หากรู้จักจัดการกับทรัพยากรนั้นอย่างชาญฉลาด ซึ่งหมายถึง ความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น วัฒนธรรม ทักษะฝีมือ ธรรมชาติ ความสงบ วิถีชีวิต พืชผลทางการเกษตร และอื่น ๆ สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นทุนทางสังคมของชุมชนซึ่งสามารถนำมาประยุกต์และบูรณาการกับภูมิปัญญาเดิม แล้วต่อยอดด้วยวิทยาการสมัยใหม่และองค์ความรู้ใหม่เพื่อให้พื้นฐานทางเศรษฐกิจของไทยแข็งแกร่ง (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม, 2560)

จากแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาข้างต้นมีจุดมุ่งหมายหลักคือ การที่คนในชุมชนรวมตัวกันจะทำให้ชุมชนเข้มแข็ง สามารถเผชิญกับวิกฤตต่าง ๆ ได้ด้วยชุมชนเอง จึงมีการจัดตั้งกลุ่มของบุคคลซึ่งเรียกว่า วิสาหกิจชุมชนขึ้นเพื่อให้มีแผนรองรับการพัฒนาที่เกิดขึ้น โดยมีคณะบุคคลที่รวมตัวกัน มีวัตถุประสงค์ในการจัดทำกิจกรรมอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน มุ่งเน้นสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ส่งเสริมให้เกิดเศรษฐกิจชุมชนแบบพึ่งตนเอง ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัตถุดิบในชุมชน โดยคนในชุมชนเพื่อคนในชุมชน สิ่งที่เกิดขึ้นจากวิสาหกิจชุมชนมีผลทำให้คนในชุมชนไม่ต้องเดินทางไปทำมาหากินในเมืองใหญ่ซึ่งเป็นเหตุให้ต้องจากครอบครัวเข้าไปอยู่กับความแออัดและมลพิษมากมาย ดังนั้นถือได้ว่าวิสาหกิจชุมชนนำไปสู่การสร้างมูลค่าเพิ่มจากทรัพยากรของชุมชน แปลงมาเป็นรายได้ทำมาหากินในที่ของตนเอง (กรมการพัฒนาชุมชน, 2546)

วิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตปาล์มน้ำมันของอำเภอสิเกา จังหวัดตรัง หนึ่งในวิสาหกิจชุมชนที่ยังคงดำเนินงานอยู่และได้รับการคัดเลือกเป็นวิสาหกิจชุมชนอยู่ในระดับดี ในปี พ.ศ. 2559 (สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน, 2559) ซึ่งวิสาหกิจชุมชนกลุ่มดังกล่าวเกิดจากเกษตรกรเผชิญปัญหาขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการปาล์มน้ำมันที่ถูกต้อง ขาดการรวมกลุ่ม ขาดการบันทึกข้อมูล ขาดแรงจูงใจในการผลิตปาล์มน้ำมันคุณภาพ รวมทั้งปัญหาความผันผวนของสภาพอากาศ ทำให้ผลผลิตภาพและประสิทธิภาพการผลิตตกต่ำและต้นทุนการผลิตสูง ในปี พ.ศ. 2552-2554 ผลผลิตเฉลี่ยเพียง 3.4 ตันต่อไร่ต่อปี (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2559) จากปัญหาดังกล่าวสำนักงานเกษตรอำเภอสิเกา จังหวัดตรัง ได้พยายามแก้ไขปัญหาโดยการเสริมศักยภาพให้เกษตรกร ดำเนินงานด้วยกระบวนการกลุ่ม มีการจัดการสวนปาล์มน้ำมันที่ดี โดยเบื้องต้นมีโรงงานลำสูง (ประเทศไทย) จำกัด ที่เข้าร่วมดำเนินการ มีแผนการอบรมสัมมนาให้ความรู้และสร้างความเข้าใจ พัฒนาผลผลิตให้มีประสิทธิภาพแก่เกษตรกร จึงมีการกำหนดแผนการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน โดยมีมติให้จัดตั้งกลุ่มโดยใช้มาตรฐานการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน (Roundtable on Sustainable Palm Oil, RSPO)

สำหรับการผลิตปาล์มน้ำมันตามมาตรฐานการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน ซึ่งเป็นมาตรฐานที่กำหนดขึ้นเพื่อส่งเสริมให้มีการผลิตและการใช้น้ำมันปาล์มอย่างยั่งยืน กล่าวคือ เป็นการผลิตปาล์มน้ำมันที่มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจและการเงิน ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม และไม่ส่งผลกระทบต่อสังคม โดยมีหลักการสำคัญ 8 ด้าน คือ ด้านความมุ่งมั่นให้เกิดความโปร่งใส ด้านการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบ ด้านความมุ่งมั่นให้เกิดความมั่นคงทางเศรษฐกิจและการเงินในระยะยาว ด้านวิธีปฏิบัติรักษาปาล์มน้ำมันที่ดี ด้านความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและหลากหลายทางชีวภาพ ด้านความรับผิดชอบต่อลูกค้าและชุมชน ด้านการพัฒนาการปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่ใหม่อย่างมีความรับผิดชอบต่อความมุ่งมั่นในการปรับปรุงกิจกรรมหลักอย่างต่อเนื่อง (RSPO, 2013) เพื่อเป็นกรอบสำหรับการผลิตน้ำมันปาล์มอย่างยั่งยืน

ครอบคลุมถึงการบริหารจัดการ การดำเนินการด้านกฎหมาย ด้านเศรษฐกิจ ความเหมาะสมกับสิ่งแวดล้อมและเป็นประโยชน์ต่อสังคม โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะเข้าไปให้ความรู้ความเข้าใจ และถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรที่จำเป็นแก่เกษตรกร และพัฒนาเกษตรกรผู้ผลิตปาล์มน้ำมันเพื่อให้ผลิตได้ตามมาตรฐานการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน พร้อมทั้งมีการกำหนดแผนการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างเกษตรกร ภาครัฐ และเอกชน

จากที่กล่าวมาข้างต้นแสดงให้เห็นว่าการที่จะทำให้กลุ่มประสบความสำเร็จในการดำเนินงาน การเข้าใจถึงกระบวนการหรือปัจจัยที่ทำให้กลุ่มประสบความสำเร็จและเป็นแนวทางให้กับกลุ่มอื่น ๆ ได้นำไปพัฒนาต่อไปนั้นเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง งานวิจัยนี้ตระหนักและเห็นถึงความสำคัญของปัจจัยที่ทำให้วิสาหกิจชุมชนประสบความสำเร็จ จึงได้สนใจเลือกศึกษาวิสาหกิจชุมชนปาล์มน้ำมัน อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนนี้ ซึ่งผลที่ได้จากการศึกษาจะเป็นแนวทางในการบริหารจัดการกลุ่ม และเป็นประโยชน์ให้กับนักวิจัย นักวิชาการ นักส่งเสริม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปเป็นตัวอย่างในการดำเนินงานของกลุ่มหรือสามารถนำไปปรับปรุง วางแผน และพัฒนาวิสาหกิจชุมชนต่อไป

## วิธีการศึกษา

### ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ สมาชิกของวิสาหกิจชุมชนเกษตรกรรายย่อยผู้ผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนสิเกา-วังวิเศษที่ลงทะเบียนผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในอำเภอสิเกา จังหวัดตรัง รวมทั้งหมด 139 ราย (สำนักงานเกษตรอำเภอสิเกา, 2561) คำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การคำนวณสูตรของ Krejcie and Morgan (สุรินทร์, 2556) ซึ่งได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 103 ราย หลังจากนั้นใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (simple random sampling) โดยวิธีการจับฉลากจากทะเบียนรายชื่อการเข้าเป็นสมาชิกของวิสาหกิจชุมชนเกษตรกรรายย่อยผู้ผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนสิเกา-วังวิเศษ อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง ในปี พ.ศ. 2561

### เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (structure interview) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยนำแบบสัมภาษณ์ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (validity) ของเครื่องมือและปรับปรุงแก้ไข จากนั้นนำแบบสัมภาษณ์ไปทดลองใช้กับสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง (tryout) จำนวน 30 ชุด แล้วนำมาหาความเชื่อมั่น (reliability) โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์ของ Cronbach (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าเท่ากับ 0.834 จากนั้นจึงนำไปใช้เก็บข้อมูลจริงในวิจัยครั้งนี้

การแปลความหมายในส่วนของข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านการสนับสนุนและปัจจัยด้านความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชน กำหนดการวัดแบบอันตรภาคชั้น (interval scale) (สุรินทร์ นียมากร, 2556) สามารถจัดช่วงคะแนนเฉลี่ยและมีเกณฑ์ในการสรุปและแปลความหมายในแต่ละปัจจัยดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนน

|       |   |         |         |
|-------|---|---------|---------|
| คะแนน | 3 | หมายถึง | มาก     |
| คะแนน | 2 | หมายถึง | ปานกลาง |
| คะแนน | 1 | หมายถึง | น้อย    |

เกณฑ์การแปลผลด้านความคิดเห็นที่มีต่อการสนับสนุนแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ

| ช่วงคะแนนเฉลี่ย | ระดับการสนับสนุน                          |
|-----------------|-------------------------------------------|
| 2.34 - 3.00     | มีความคิดเห็นต่อการสนับสนุนในระดับมาก     |
| 1.67 - 2.33     | มีความคิดเห็นต่อการสนับสนุนในระดับปานกลาง |
| 1.00 - 1.66     | มีความคิดเห็นต่อการสนับสนุนในระดับน้อย    |

เกณฑ์การแปลผลด้านความคิดเห็นที่มีต่อความสำเร็จแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ

| ช่วงคะแนนเฉลี่ย | ระดับความคิดเห็น            |
|-----------------|-----------------------------|
| 2.34 - 3.00     | มีความคิดเห็นในระดับมาก     |
| 1.67 - 2.33     | มีความคิดเห็นในระดับปานกลาง |
| 1.00 - 1.66     | มีความคิดเห็นในระดับน้อย    |

## การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) ประกอบด้วย การแจกแจงความถี่ (frequency) ร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ทดสอบสมมติฐานโดยใช้ค่าไคสแควร์ (chi-square) โดยกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

## ผลการศึกษาและวิจารณ์

### ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล

สมาชิกของวิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 67.0 มีอายุเฉลี่ย 58.04 ปี มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา ร้อยละ 48.5 มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 4 คน ร้อยละ 43.7 มีประสบการณ์ทำสวนปาล์มน้ำมันเฉลี่ย 20.53 ปี

### ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ

สมาชิกของวิสาหกิจชุมชนมีพื้นที่ในการปลูกปาล์มน้ำมันเฉลี่ย 32.14 ไร่ จำนวนแรงงานทำสวนปาล์มน้ำมัน 5-8 คน ร้อยละ 37.8 มีรายได้จากการทำสวนปาล์มน้ำมันเฉลี่ย 384,689.32 บาท/ปี และรายจ่ายจากการทำสวนปาล์มน้ำมันเฉลี่ย 111,310.68 บาท/ปี

### ข้อมูลเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชน

ระยะเวลาในการเป็นสมาชิกกลุ่มส่วนใหญ่ 5 ปี (ร้อยละ 88.3) มีส่วนร่วมภายในกลุ่ม เช่น มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและชี้ประเด็นต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการเลือกผู้นำกลุ่มและคณะกรรมการกลุ่ม รวมถึงมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ของกลุ่มร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของกัญญารัตน์ เฟิงพอว์ (2555) เรื่องปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในเขตเมืองและเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร พบว่า การเปิดโอกาสให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาจะสามารถทำให้กลุ่มหาทางออกของปัญหาได้เร็วขึ้น

การรับรู้ข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อบุคคลจากเจ้าหน้าที่บริษัทโรงงานสกัดน้ำมันปาล์มมากที่สุด (ร้อยละ 79.6) ทั้งนี้เพราะโรงงานสกัดปาล์มน้ำมันได้จัดให้พนักงานในโรงงานเป็นที่เลี้ยงแก่สมาชิกของวิสาหกิจชุมชน โดยที่เลี้ยงมีความสามารถในการประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ โรงงานเครือข่าย คณะกรรมการกลุ่มและสมาชิก หน่วยงานภายนอก และนักวิจัย เก็บรวบรวมข้อมูลจากสมาชิก ลงพื้นที่ติดตามการดำเนินงานของสมาชิกอย่างน้อย 3 วันต่อสัปดาห์ วางแผนจัดกิจกรรมอบรมดูงาน และประชุมคณะกรรมการกลุ่ม เตรียมเอกสาร อุปกรณ์ และสถานที่ในการอบรม อีกทั้งยังรายงานความคืบหน้าต่อกลุ่มเดือนละครั้ง เพื่อชี้แจงข่าวสารกิจกรรมต่าง ๆ ให้สมาชิกได้รับรู้ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ปัญญา จันทโคต และกุลธิดา ท้วมสุข (2558) ที่กล่าวว่า ปัจจัยภายนอกที่สนับสนุนความสำเร็จในการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้ชุมชน คือ หน่วยงานภายนอก

การรับข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อมวลชนจากหนังสือตำราเกี่ยวกับการปลูกปาล์มน้ำมันมากที่สุด (ร้อยละ 70.9) เนื่องจากก่อนเข้าร่วมกลุ่ม สมาชิกของวิสาหกิจชุมชนจะได้รับหนังสือเกี่ยวกับการบริหารจัดการสวนปาล์มน้ำมันที่ถูกต้องทุกคนและจะต้องศึกษาแนวปฏิบัติการผลิตปาล์มน้ำมันที่ได้อย่างละเอียดก่อนนำไปปฏิบัติในสวนของสมาชิกเอง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ เหมื่อนฝัน รามเทพ (2558) ได้ศึกษาความต้องการความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติที่ดีทางการเกษตรสำหรับปาล์มน้ำมันของเกษตรกร อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง พบว่า ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการปลูกปาล์มน้ำมันจากสื่อมวลชน จากหนังสือตำราเกี่ยวกับการปลูกปาล์มน้ำมัน

การรับข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อกิจกรรมจากการฝึกอบรมมากที่สุด (ร้อยละ 79.6) เนื่องจากการอบรมกับหน่วยงานภาครัฐ โรงงานสกัดปาล์มน้ำมันและวิสาหกิจชุมชนแต่ละครั้งสมาชิกจะได้รับความรู้เกี่ยวกับการปลูกปาล์มน้ำมันที่ดีและถูกวิธีมากขึ้น โดยวิทยากรที่ได้เชิญมาบรรยายให้สมาชิกของวิสาหกิจชุมชนฟังสามารถให้คำแนะนำและตอบข้อสงสัยได้โดยตรง และการอบรมทำให้สมาชิกเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างสมาชิกด้วยกันเอง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ประกายตา หลีกภัย (2554) ที่กล่าวว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีความต้องการที่จะเข้ารับการอบรมอยู่เสมอ เพื่อที่จะศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมให้กับตัวเองและเป็นการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์ซึ่งกันและกัน

### ปัจจัยด้านการสนับสนุน

จาก Table 1 การสนับสนุนต่อวิสาหกิจชุมชนอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 2.69) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าการสนับสนุนจากวิสาหกิจชุมชนมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 2.75) รองลงมา คือ การสนับสนุนจากหน่วยงานภาคเอกชน (ค่าเฉลี่ย = 2.74) และการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 2.58) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ พรพรรณ คำมัน (2550) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของกลุ่มทอผ้าพื้นเมือง กรณีศึกษากลุ่มแม่บ้านเกษตรกรน้ำใสใต้

ตำบลชัยชุมพล อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของกลุ่ม คือ ปัจจัยด้านการปฏิสัมพันธ์กับองค์กรภายนอกซึ่งมีหน่วยงานต่าง ๆ เข้ามาสนับสนุน

Table 1 Opinion of farmers toward supporting.

| Success of community enterprises         | Mean | SD    | Opinion level |
|------------------------------------------|------|-------|---------------|
| 1. Supporting from community enterprises | 2.75 | 0.535 | High          |
| 2. Supporting from government sectors    | 2.58 | 0.567 | High          |
| 3. Support from the private sectors      | 2.74 | 0.523 | High          |
| Grand Mean                               | 2.69 | 0.542 | High          |

### ความสำเร็จในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนปาล์มน้ำมันตามมาตรฐานการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน

จาก Table 2 การวิเคราะห์ข้อมูลค่าเฉลี่ยความคิดเห็นโดยรวมของสมาชิกของวิสาหกิจชุมชน พบว่า ความคิดเห็นที่มีต่อความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 2.74) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านวิธีปฏิบัติรักษาปาล์มน้ำมันที่ดีมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 2.81) รองลงมา คือ ด้านการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบ (ค่าเฉลี่ย = 2.78) ด้านความมุ่งมั่นในการปรับปรุงกิจกรรมหลักอย่างต่อเนื่อง (ค่าเฉลี่ย = 2.77) ด้านความมุ่งมั่นให้เกิดความโปร่งใสและด้านความรับผิดชอบต่อลูกค้าและชุมชน (ค่าเฉลี่ย = 2.76) ด้านการพัฒนาการปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่ใหม่อย่างมีความรับผิดชอบต่อ (ค่าเฉลี่ย = 2.75) ด้านความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและหลากหลายทางชีวภาพ (ค่าเฉลี่ย = 2.68) และด้านความมุ่งมั่นให้เกิดความมั่นคงทางเศรษฐกิจและการเงินในระยะยาว (ค่าเฉลี่ย = 2.61) ตามลำดับ

Table 2 Opinion of farmers toward success of community enterprises.

| Success of community enterprises                                                       | Mean | SD    | Opinion level |
|----------------------------------------------------------------------------------------|------|-------|---------------|
| 1. Commitment to transparency                                                          | 2.76 | 0.523 | High          |
| 2. Compliance with applicable laws and regulations                                     | 2.78 | 0.506 | High          |
| 3. Commitment to long-term economic and financial viability                            | 2.61 | 0.537 | High          |
| 4. Use of appropriate best practices                                                   | 2.81 | 0.455 | High          |
| 5. Environmental responsibility and conservation of natural resources and biodiversity | 2.68 | 0.516 | High          |
| 6. Responsible consideration of employees and communities                              | 2.76 | 0.501 | High          |
| 7. Responsible development of new plantings                                            | 2.75 | 0.510 | High          |
| 8. Commitment to continuous improvement in key areas of activity                       | 2.77 | 0.510 | High          |
| Grand Mean                                                                             | 2.74 | 0.542 | High          |

### ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจ ข้อมูลเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชน และปัจจัยด้านการสนับสนุนกับความสำเร็จในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน

จาก Table 3 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลกับความสำเร็จ พบว่า เพศ มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จด้านความรับผิดชอบต่อลูกค้าและชุมชน และด้านการพัฒนาการปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่ใหม่อย่างมีความรับผิดชอบต่อ เนื่องจากส่วนใหญ่เพศชายเข้าร่วมเป็นสมาชิกมากกว่าเพศหญิง เพราะงานที่ทำภายในสวนปาล์มน้ำมันเป็นงานที่ต้องใช้แรงมาก เช่น การเก็บเกี่ยวผลปาล์ม การขนย้ายปาล์มน้ำมันไปยังโรงงานปาล์มน้ำมัน ดังนั้นเพศจึงมีความสำคัญกับความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชน ระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับความสำเร็จด้านการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบ ซึ่งสอดคล้องกับ อันนา อ่อนมาก (2553) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนธุรกิจส่งออกตำบลแพง อำเภอโกสัมพีนธ์ จังหวัดมหาสารคาม พบว่า ระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน และประสบการณ์ทำสวนปาล์มน้ำมันมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จด้านความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม

การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและหลากหลายทางชีวภาพ และด้านความรับผิดชอบต่อลูกค้าและชุมชน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 อีกทั้งยังสอดคล้องกับสูตรตันน์ แซ่มเงิน (2559) ได้ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนไวน์ศรีชุมแสง ตำบลท่าไม้รวก อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี พบว่า ระยะเวลาที่เพิ่มขึ้นในแต่ละปีทำให้สมาชิกแต่ละคนนำประสบการณ์ไปแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจกับความสำเร็จ พบว่า จำนวนแรงงานทำสวนปาล์มน้ำมันมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จด้านความรับผิดชอบต่อลูกค้าและชุมชน เนื่องจากแรงงานที่ใช้เป็นแรงงานที่มาจากคนในชุมชนเพื่อเก็บเกี่ยวผลผลิตปาล์มน้ำมัน ซึ่งเป็นแรงงานที่ถูกกฎหมาย ไม่มีการใช้แรงงานบังคับหรือแรงงานจากการค้ามนุษย์ ลูกค้าได้รับการปฏิบัติด้วยความเคารพและอย่างมีศักดิ์ศรีเท่าเทียมกัน และรายจ่ายจากการทำสวนปาล์มน้ำมันมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จด้านความรับผิดชอบต่อลูกค้าและชุมชน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับ สูตรตันน์ แซ่มเงิน (2559) พบว่า การบริหารจัดการมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จด้านศักยภาพชุมชน เนื่องจากด้านเงินและด้านคนเป็นส่วนสำคัญในการดำเนินงานโดยจำเป็นต้องมีความรู้ มีทักษะในการทำงาน และมีความมุ่งมั่นตั้งใจ ซึ่งจะทำให้กลุ่มประสบความสำเร็จ

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชนกับความสำเร็จ พบว่า การมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จด้านความมุ่งมั่นในการปรับปรุงกิจกรรมหลักอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากสมาชิกมีส่วนร่วมในการอบรมเรื่องการบันทึกต่าง ๆ เช่น การบันทึกผลผลิตต่อเดือน สรุปรายรับ-รายจ่าย การจ่ายค่าจ้างแรงงาน การใช้จ่ายการจัดศัตรูพืช รวมถึงข้อมูลการใช้ปุ๋ยในสวนปาล์มน้ำมัน อีกทั้งยังสามารถนำข้อมูลที่ได้ไปปรับใช้ในการบริหารจัดการสวนปาล์มน้ำมันให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น การรับรู้ข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อบุคคลมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จด้านการพัฒนาการปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่ใหม่อย่างมีความรับผิดชอบต่อ การรับรู้ข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อมวลชนมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จด้านความมุ่งมั่นให้เกิดความโปร่งใสและด้านความมุ่งมั่นให้เกิดความมั่นคงทางเศรษฐกิจและการเงินในระยะยาว และการรับรู้ข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อกิจกรรมมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จด้านความมุ่งมั่นให้เกิดความมั่นคงทางเศรษฐกิจและการเงินในระยะยาว เนื่องจาก การได้รับความรู้จากหนังสือตำราเกี่ยวกับปาล์มน้ำมันซึ่งได้รับจากวิสาหกิจชุมชนทำให้สมาชิกสามารถจัดการการผลิตได้อย่างมืออาชีพมากขึ้น และได้รับความรู้จากการอบรมต่าง ๆ จากผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตปาล์มน้ำมันส่งผลให้สมาชิกนำความรู้ที่ได้จากการอบรมไปพัฒนาสวนปาล์มน้ำมัน เพิ่มผลผลิต ลดต้นทุน ส่งผลให้การทำสวนปาล์มน้ำมันของสมาชิกมีความมั่นคงและยั่งยืน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับ ศศิภา พิทักษ์ศานต์ (2556) พบว่า การมีส่วนร่วมของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนมีความสัมพันธ์ต่อความสำเร็จในการนำนโยบายส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนไปปฏิบัติ หลักแห่งการพึ่งตนเอง ความร่วมมือร่วมใจและเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน การดำเนินกิจกรรมวิสาหกิจชุมชนที่ดีนั้น มักเริ่มจากการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการสนับสนุนกับความสำเร็จ พบว่า การสนับสนุนจากวิสาหกิจชุมชนมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จด้านความมุ่งมั่นให้เกิดความโปร่งใสและด้านความมุ่งมั่นในการปรับปรุงกิจกรรมหลักอย่างต่อเนื่อง การสนับสนุนจากหน่วยงานของภาครัฐมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จด้านการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบ และด้านวิธีปฏิบัติรักษาปาล์มน้ำมันที่ดี และการสนับสนุนจากหน่วยงานของภาคเอกชนมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จด้านวิธีปฏิบัติรักษาปาล์มน้ำมันที่ดี ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ นุชสรา คำมัน (2559) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนในอำเภอลานสั๊ก จังหวัดอุทัยธานี พบว่า การได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่รัฐและภายนอกมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชน

**Table 3** Relationship between personal factors, economy factors, information about community enterprises, supporting factors toward the success of community enterprise.

| Factors                                           | The factors affecting the success |         |          |         |          |         |          |         |          |         |          |         |          |         |          |         |
|---------------------------------------------------|-----------------------------------|---------|----------|---------|----------|---------|----------|---------|----------|---------|----------|---------|----------|---------|----------|---------|
|                                                   | 1                                 |         | 2        |         | 3        |         | 4        |         | 5        |         | 6        |         | 7        |         | 8        |         |
|                                                   | $\chi^2$                          | P-value | $\chi^2$ | P-value | $\chi^2$ | P-value | $\chi^2$ | P-value | $\chi^2$ | P-value | $\chi^2$ | P-value | $\chi^2$ | P-value | $\chi^2$ | P-value |
| <b>1. Personal factors</b>                        |                                   |         |          |         |          |         |          |         |          |         |          |         |          |         |          |         |
| 1.1 Gender                                        | 3.658                             | 0.056   | 0.828    | 0.363   | 1.970    | 0.160   | 0.001    | 0.972   | 1.157    | 0.282   | 8.606*   | 0.003   | 4.056*   | 0.044   | 1.468    | 0.226   |
| 1.2 Age                                           | 2.167                             | 0.338   | 4.091    | 0.129   | 0.899    | 0.638   | 5.272    | 0.072   | 0.528    | 0.768   | 0.494    | 0.781   | 2.038    | 0.361   | 2.349    | 0.309   |
| 1.3 Educational level                             | 3.468                             | 0.177   | 7.282*   | 0.026   | 5.275    | 0.072   | 2.068    | 0.356   | 3.572    | 0.168   | 4.137    | 0.126   | 1.087    | 0.581   | 1.313    | 0.519   |
| 1.4 Number of households                          | 3.376                             | 0.185   | 0.724    | 0.696   | 1.250    | 0.535   | 1.380    | 0.502   | 0.346    | 0.841   | 1.643    | 0.440   | 1.731    | 0.421   | 1.414    | 0.493   |
| 1.5 Experience                                    | 4.550                             | 0.103   | 3.191    | 0.203   | 3.615    | 0.164   | 0.482    | 0.786   | 7.355*   | 0.025   | 7.490*   | 0.024   | 1.450    | 0.484   | 0.902    | 0.637   |
| <b>2. Economy factors</b>                         |                                   |         |          |         |          |         |          |         |          |         |          |         |          |         |          |         |
| 2.1 Oil palm planting area                        | 0.243                             | 0.886   | 1.440    | 0.487   | 2.594    | 0.273   | 3.436    | 0.179   | 2.622    | 0.270   | 3.211    | 0.201   | 0.134    | 0.935   | 0.010    | 0.995   |
| 2.2 Number of labors                              | 0.877                             | 0.645   | 0.275    | 0.872   | 4.517    | 0.105   | 2.606    | 0.272   | 0.185    | 0.911   | 10.593*  | 0.005   | 2.879    | 0.237   | 7.777*   | 0.020   |
| 2.3 Income                                        | 1.355                             | 0.508   | 0.357    | 0.836   | 0.942    | 0.624   | 0.780    | 0.677   | 0.039    | 0.981   | 2.755    | 0.252   | 5.403    | 0.067   | 1.147    | 0.563   |
| 2.4 Expense                                       | 0.872                             | 0.647   | 1.323    | 0.516   | 1.539    | 0.463   | 2.601    | 0.272   | 4.013    | 0.134   | 6.254*   | 0.044   | 0.040    | 0.980   | 0.231    | 0.891   |
| <b>3. Information about community enterprises</b> |                                   |         |          |         |          |         |          |         |          |         |          |         |          |         |          |         |
| 3.1 Being membership                              | 0.145                             | 0.578   | 0.658    | 0.372   | 0.704    | 0.309   | 0.178    | 0.460   | 1.216    | 0.246   | 0.178    | 0.504   | 0.029    | 0.613   | 1.534    | 0.197   |
| 3.2 Participation                                 | 2.197                             | 0.140   | 0.466    | 0.365   | 0.677    | 0.299   | 0.988    | 0.255   | 1.477    | 0.204   | 0.784    | 0.288   | 1.502    | 0.194   | 4.869*   | 0.038   |
| 3.3 Personal media                                | 0.479                             | 0.787   | 1.755    | 0.416   | 5.418    | 0.067   | 1.741    | 0.419   | 4.663    | 0.097   | 4.654    | 0.098   | 7.307*   | 0.026   | 0.436    | 0.804   |
| Mass media                                        | 6.158*                            | 0.046   | 3.596    | 0.166   | 5.851*   | 0.054   | 0.377    | 0.828   | 1.390    | 0.499   | 4.393    | 0.111   | 4.262    | 0.119   | 0.779    | 0.677   |
| Activity media                                    | 3.486                             | 0.175   | 1.376    | 0.503   | 6.125*   | 0.047   | 1.806    | 0.405   | 0.658    | 0.720   | 0.432    | 0.806   | 1.054    | 0.590   | 0.611    | 0.737   |
| <b>4. Supporting factors</b>                      |                                   |         |          |         |          |         |          |         |          |         |          |         |          |         |          |         |
| 4.1 Community enterprises                         | 7.801*                            | 0.020   | 3.053    | 0.217   | 4.133    | 0.127   | 0.831    | 0.660   | 0.521    | 0.771   | 0.325    | 0.850   | 0.501    | 0.778   | 6.094*   | 0.048   |
| 4.2 Government sector                             | 4.070                             | 0.131   | 5.790*   | 0.054   | 1.728    | 0.422   | 7.250*   | 0.027   | 4.012    | 0.135   | 5.782    | 0.056   | 3.559    | 0.169   | 0.145    | 0.930   |
| 4.3 The private sector                            | 0.530                             | 0.767   | 2.012    | 0.366   | 0.068    | 0.967   | 6.111*   | 0.047   | 1.829    | 0.401   | 2.216    | 0.330   | 0.275    | 0.871   | 0.008    | 0.996   |

Note: \*Significant at the level 0.05, 1 = commitment to transparency, 2 = compliance with applicable laws and regulations, 3 = commitment to long-term economic and financial viability, 4 = use of appropriate best practices, 5 = environmental responsibility and conservation of natural resources and biodiversity, 6 = responsible consideration of employees and communities, 7 = responsible development of new plantings, 8 = commitment to continuous improvement in key areas of activity.

### สรุปผลการศึกษา

จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล สมาชิกของวิสาหกิจชุมชนปาล์มน้ำมันส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุค่อนข้างมาก มีสมาชิกในครัวเรือน 4 คน และมีประสบการณ์ทำสวนปาล์มน้ำมันเฉลี่ย 20.53 ปี จบการศึกษาในระดับประถมศึกษามากที่สุด รองลงมา คือ ระดับปริญญาตรี

ปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจ พบว่า สมาชิกของวิสาหกิจชุมชนปาล์มน้ำมันมีพื้นที่ปลูกปาล์มเฉลี่ย 32.14 ไร่ โดยมีจำนวนแรงงาน 5-8 คน มีรายได้จากการทำสวนปาล์มน้ำมันเฉลี่ย 384,689.32 บาท/ปี และมีรายจ่ายจากการทำสวนปาล์มน้ำมันเฉลี่ย 111,310.68 บาท/ปี

ข้อมูลเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชน พบว่า สมาชิกของวิสาหกิจชุมชนปาล์มน้ำมันส่วนใหญ่มีระยะในการเป็นสมาชิก 5 ปี มีส่วนร่วมภายในกลุ่ม เช่น มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและชี้ประเด็นต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการเลือกผู้นำกลุ่มและคณะกรรมการกลุ่ม รวมถึงมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ของกลุ่มร่วมกัน การรับรู้ข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อบุคคลจากเจ้าหน้าที่บริษัทโรงงานสกัดน้ำมันปาล์ม การรับรู้ข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อมวลชนจากหนังสือตำราเกี่ยวกับการปลูกปาล์มน้ำมัน และการรับรู้ข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อกิจกรรมจากการฝึกอบรม

ปัจจัยด้านการสนับสนุน พบว่า การสนับสนุนจากวิสาหกิจชุมชนอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 2.69) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การสนับสนุนจากวิสาหกิจชุมชนมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 2.75) รองลงมา คือ การสนับสนุนจากหน่วยงานภาคเอกชน (ค่าเฉลี่ย = 2.74) และการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 2.58)

ความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 2.74) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านวิธปฏิบัติรักษาปาล์มน้ำมันที่ดี (ค่าเฉลี่ย = 2.81) รองลงมาคือ ด้านการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบ (ค่าเฉลี่ย = 2.78) และด้านความมุ่งมั่นในการปรับปรุงกิจกรรมหลักอย่างต่อเนื่อง (ค่าเฉลี่ย = 2.77) ตามลำดับ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านความมุ่งมั่นให้เกิดความมั่นคงทางเศรษฐกิจและการเงินในระยะยาว (ค่าเฉลี่ย = 2.61)

การทดสอบสมมติฐาน พบว่า เพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำสวนปาล์มน้ำมัน จำนวนแรงงานทำสวนปาล์มน้ำมัน รายจ่ายจากการทำสวนปาล์มน้ำมัน การมีส่วนร่วมของสมาชิก การรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากสื่อบุคคล สื่อมวลชน และสื่อกิจกรรม และการได้รับการสนับสนุนจากการสนับสนุนจากวิสาหกิจชุมชน ภาครัฐและภาคเอกชน มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนปาล์มน้ำมันตามมาตรฐานการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน อำเภอเสนา จังหวัดตรัง ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

### ข้อเสนอแนะ

1. รายจ่ายจากการทำสวนปาล์มน้ำมันส่วนใหญ่ คือ ปุ๋ยซึ่งเป็นต้นทุนการผลิตที่ราคาสูงมาก ดังนั้นสมาชิกกลุ่มและคณะกรรมการกลุ่มควรช่วยกันผลักดันให้วิสาหกิจชุมชนหาซื้อปุ๋ยราคาถูกและมีคุณภาพให้แก่สมาชิกกลุ่ม เนื่องจากในแต่ละปีนั้นราคาปุ๋ยไม่เท่ากันส่งผลให้รายได้ที่สมาชิกได้รับไม่แน่นอน

2. การให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการบริหารจัดการปาล์มน้ำมันวิสาหกิจชุมชน ควรส่งเสริมความรู้ผ่านหนังสือตำราเกี่ยวกับการปลูกปาล์มน้ำมัน เนื่องจากสมาชิกส่วนใหญ่ค้นหาข้อมูลจากหนังสือเพื่อนำไปปรับใช้ในสวนปาล์มน้ำมันได้อย่างถูกต้อง

3. สมาชิกกลุ่มควรปรับปรุงการบันทึกการทำสวนปาล์มน้ำมันให้ครบถ้วน เพราะสมาชิกกลุ่มที่บันทึกครบถ้วนมักเห็นผลประกอบการชัดเจนเพราะสามารถนำผลไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการสวนปาล์มน้ำมันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นเจ้าหน้าที่โรงงานสกัดปาล์มน้ำมันซึ่งเป็นพี่เลี้ยงเกษตรกรควรตรวจสอบการบันทึกการทำสวนปาล์มน้ำมันของสมาชิกอย่างสม่ำเสมอ

4. คณะกรรมการกลุ่มมีบทบาทอย่างมากในการสนับสนุนวิสาหกิจชุมชนเพื่อขับเคลื่อนให้กลุ่มประสบความสำเร็จ ดังนั้นคณะกรรมการกลุ่มควรมาจากสมาชิกกลุ่มที่มีความพร้อมและมีความเสียสละเพื่อส่วนรวม รวมทั้งเป็นผู้ที่มีความมุ่งมั่นในการพัฒนาการผลิตปาล์มน้ำมัน

## เอกสารอ้างอิง

- กรมการพัฒนาชุมชน. 2546. ระเบียบว่าด้วยการบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2546. <http://www.moe.go.th/moe/th/office/powerMOE2556.pdf>. (20 กันยายน 2561).
- กัญญารัตน์ เพ็ญพอยู่. 2555. ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในเขตมีนบุรีและเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- นุชสรา คำมัน. 2559. ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนในอำเภอลานสัก จังหวัดอุทัยธานี. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ประกายตา หลีกภัย. 2554. การประเมินผลโครงการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมันเพื่อใช้เป็นพลังงานทดแทน ปี 2552 จังหวัดตรัง. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ปัญญา จันทโคต และกุลธิดา ท่วมสุข. 2558. ปัจจัยที่สนับสนุนความสำเร็จในการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้ชุมชน. *วารสารวิจัยสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย* 8(1): 42-53.
- พรพรรณ คำมัน. 2550. ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของกลุ่มทอผ้าพื้นเมือง กรณีศึกษากลุ่มแม่บ้านเกษตรกรน้ำไผ่ ตำบลชัยชุมพล อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการวิจัยและพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- ศศิภา พิทักษ์สานต์. 2556. ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการนํานโยบายส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนไปปฏิบัติ กรณีศึกษาอำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่. *วารสารวิทยบริการมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์* 24(3): 33-46.
- สำนักงานเกษตรอำเภอสีเกา. 2561. ข้อมูลเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน. <http://sikao.trang.doae.go.th>. (20 กันยายน 2561).
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม. 2560. สรุปสาระสำคัญแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564). <http://www.nesdb.go.th/Portals/0/news/plan/p10/plan10/book/20>. (20 เมษายน 2561).
- สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน. 2559. รายชื่อวิสาหกิจชุมชน. <http://smce.doae.go.th/smce1>. (10 กันยายน 2562).
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. 2559. สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2560. [http://www.oae.go.th/assets/portals/1/files/ebook/agri\\_situation2560.pdf](http://www.oae.go.th/assets/portals/1/files/ebook/agri_situation2560.pdf). (20 กันยายน 2561).
- สุดารัตน์ แซ่มเงิน. 2559. ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนไวน์ศรีชุมแสง ตำบลท่าไม้รวก อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุรินทร์ นิยมมากร. 2556. การวิเคราะห์ข้อมูลตัวอย่างความพึงพอใจในสภาพความเป็นอยู่ปัจจุบันของเกษตรกรในชนบทแห่งหนึ่ง. กรุงเทพฯ: สุานบัณฑิต.
- เหมือนฝัน รามเทพ. 2558. ความต้องการความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติทางเกษตรที่ดีสำหรับปาล์มน้ำมัน อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อันนา ช่อนมาก. 2553. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชน: ธุรกิจผลิตภัณฑ์เสือกก ตำบลแพ่ง อำเภอโกสัมพีนธ์ จังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, สาขาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- RSPO. 2013. RSPO principles and criteria for sustainable palm oil production. <http://www.rspo.org/key-documents/certification/rspo-principles-and-criteria>. (20 กันยายน 2561).

วันรับบทความ (Received date) : 22 ก.ย. 62

วันแก้ไขบทความ (Revised date) : 1 ธ.ค. 62

วันตอบรับบทความ (Accepted date) : 7 พ.ค. 63